

Suffløren

Av Gry Hege Espenes, Det Norske Teatret

Dette er en av de yrkesgruppene på et teater som jobber tettest på selve produksjonen sammen med skuespillere, regissør og inspicient. Sufflørene følger som regel en produksjon fra første prøvedag og gjennom hele prøveperioden til premieren. Hvorvidt suffløren også følger stykket gjennom hele spilleperioden kan variere på de forskjellige teatrene, og behovet diskuteres gjerne fra produksjon til produksjon. Men man tar som regel aldri suffløren ut fra en forestilling før ca 5-6 forestillinger etter premieren.

Sufflørens primæroppgave er å hjelpe skuespillerne med å huske og lære replikkene sine. Men de skal også være et korrektiv for skuespillerne både med hensyn til manustekst og eventuelt språk, som f.eks. når skuespillerne må snakke nynorsk eller en bestemt dialekt. Ved eventuelle replikkendringer som strykninger, ny tekst, endring av stikkord m.m. skal suffløren sørge for at sufflimanuset til enhver tid er oppdatert. De bistår som regel også andre i produksjonsapparatet som bl.a. inspicient, lys og lyd, slik at disse også til enhver tid har riktig tekst å forholde seg til. Da det er suffløren som har oversikt over alle manusendringer som blir gjort i løpet av prøvetiden, er det de som redigerer og lager et nytt manus for produksjonen, hvis det er nødvendig. Suffløren kan også være behjelpelig med å notere arrangement o.l. for både regissør og skuespillere, så framtidig dette ikke går utover sufflørens primære arbeidsoppgaver. Sufflørene er en viktig del av «støtteapparatet» rundt skuespillerne og man kan godt si at de, sammen med inspicientene, er produksjonens «felles hukommelse».

Sufflørene på Den Norske Opera har litt andre oppgaver enn sufflører på et vanlig teater. De må bl.a. kunne lese noter da sufflienen omhandler melodi like mye som tekst, og de må kunne de «store» operaspråkene; italiensk, tysk og fransk. Er teksten på et annet språk som f.eks. russisk, tsjekkisk eller en dialekt, får de språk-coaching før prøvestart og det er viktig at de kan både musikken og uttalen når de kommer til første regiprøve. De leser også korrektur på norske og engelske oversettelser. Og det er faktisk sufflørene som har ansvaret for tekstmaskinen på Operaen, både med å legge inn all teksten og å kjøre maskinen under forestilling. Men et viktig fellestrekk for alle sufflører er de må kunne jobbe konsentrert. Det stilles store krav til både nøyaktighet og observasjonsevne da det er viktig at de har oversikt over alt det skuespillerne til enhver tid foretar seg på scenen. Det fins ingen konkret sufflørutdannelse, men det er en fordel at man har en viss teater- og tekstforståelse, et godt språkkø, grunnleggende datakunnskap og ikke minst gode samarbeidsevner. På Operaen stilles det også krav til musikk og språkkunnskap. Og for sufflører uten erfaring skal det være opplæring i prøvetiden.

Da ordet sufflør kommer fra det franske ordet «souffler» som betyr å hviske, har mange den oppfatning at suffløren hvisker replikkene til skuespillerne. Men dette er nok feil. Suffløren må som regel si replikkene ganske høyt for å bli hørt. Dette gjelder både på prøver og forestilling. I dag bruker de fleste sufflører mikrofon på forestillinger, og da som regel en mygg, for å bli hørt. Men også her kan praksisen variere fra teatret til teater. Men på spel, som foregår utendørs, er suffløren ganske avhengig av mikrofon for å bli hørt. Mange tror også at alle sufflører sitter i en boks på forestilling, men det stemmer nok heller ikke. På de fleste teatrene sitter suffløren på første rad, enten midt på eller på en av sidene. Det er bare noen få som fortsatt har boksen i bruk, som f.eks. hovedscenene på Det Norske Teatret og Den Norske Opera.

Ikke alle teater har fast ansatte sufflører lenger, men de færreste klarer seg helt uten, og hyrer som regel inn noen ved behov.

De fleste norske sufflører er organisert i [Creo](#) (ekstern lenke), forbundet for kunst og kultur.